

Briuselis, 2021 04 08
COM(2021) 157 final

2021/0083 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Kataro Valstybės susitarimo dėl oro
susisieikimo pasirašymo Sąjungos vardu ir laikino taikymo**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Komisija, 2016 m. birželio 7 d. gavusi Tarybos įgaliojimus, susiderėjo dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Kataro Valstybės (toliau – Kataras) susitarimo dėl oro susisiekimo.

Šiuo metu oro susisiekimo paslaugos tarp Sąjungos ir Kataro teikiamos remiantis dvišaliais atskirų valstybių narių ir Kataro susitarimais (jei tokių yra sudaryta).

Dėl išsamių oro susisiekimo paslaugų susitarimų deramasi pagal aviacijos srities Sąjungos išorės politiką, kai tokiais susitarimais užtikrinama akivaizdi pridėtinė vertė ir ekonominė nauda. Susitarimu pirmiausia siekiama:

- užtikrinti sąžiningą ekonominės veiklos vykdytojų konkurenciją, nediskriminavimą, skaidrumą ir sudaryti jiems vienodas veiklos sąlygas;
- palaipsniui atverti rinką, t. y. suteikti galimybę naudotis maršrutais ir pajėgumais;
- gerinti susisiekimą, taip suteikiant naudos vartotojams ir ekonomikai.

• Bendrosios aplinkybės

Derybiniais nurodymais nustatomas bendrasis tikslas – derėtis dėl išsamaus oro susisiekimo susitarimo siekiant palaipsniui abipusiai atverti rinkas, stiprinti reguliavimo srities bendradarbiavimą ir labiau vienodinti reguliavimo priemones bei užtikrinti sąžiningą konkurenciją ir skaidrumą.

Pagal derybinius nurodymus 2019 m. kovo 4 d. abi šalys parafavo Susitarimo su Kataru projektą.

• Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

ES oro susisiekimo susitarimo sudarymas yra svarbus aviacijos srities ES išorės politikos formavimo elementas, kaip paaiškinta Komisijos komunikatuose COM (2012)556 *final* „Pasirengimas spręsti būsimus ES išorės politikos aviacijos srityje uždavinius“ ir COM (2015)598 *final* „Europos aviacijos strategija“. Kataras yra viena iš sparčiausiai augančių rinkų už ES ribų – keleivių skaičius jame padidėjo iki daugiau kaip 6 mln. (2019 m. Eurostato duomenys). Beveik visos valstybės narės pagal galiojančius dvišalius oro susisiekimo paslaugų susitarimus su Kataru jau visiškai atvėrė savo rinkas. Tačiau šiuose susitarimuose trūksta tinkamų nuostatų dėl svarbių elementų (pavyzdžiui, sąžiningos konkurencijos, skaidrumo ar socialinių klausimų), kad būtų išvengta piktnaudžiavimo liberalizuotoje rinkoje.

• Suderinamumas su galiojančiomis pasiūlymo srities nuostatomis

Susitarimo nuostatos yra viršesnės už atitinkamas galiojančių valstybių narių ir Kataro dvišalių oro susisiekimo paslaugų susitarimų nuostatas. Tačiau galiojančiomis skrydžių teisėmis, kurios suteiktos pagal šiuos dvišalius susitarimus ir kurioms šis Susitarimas netaikomas, galima ir toliau naudotis su sąlyga, kad valstybės narės ir jų piliečiai nebūtų diskriminuojami.

Reglamentu (ES) 2019/712 dėl konkurencijos oro transporto sektoriuje apsaugos užtikrinama, kad visos jo pagrindu priimtos priemonės atitiktų tarptautinius įsipareigojimus, įskaitant šiame Susitarime nustatytus įsipareigojimus.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 100 straipsnio 2 dalis kartu su 218 straipsnio 5 dalimi.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Susitarimo nuostatos bus viršesnės už atitinkamas galiojančių atskirų valstybių narių susitarimų nuostatas. Susitarimu visiems Europos Sąjungos oro vežėjams vienu metu sudaromos lygios ir vienodos patekimo į rinką sąlygos ir nustatoma nauja Europos Sąjungos ir Kataro reguliavimo srities bendradarbiavimo ir reguliavimo priemonių suvienodinimo tvarka tose srityse, kurios būtinos siekiant užtikrinti saugų, patikimą ir veiksmingą oro susisiekimo paslaugų teikimą. Tokia tvarka gali būti nustatyta tik Sąjungos lygmeniu.

Pasiūlymo tikslus bus galima geriau pasiekti Sąjungos lygmens veiksmais dėl toliau nurodytų priežasčių.

Susitarime nustatyta, kad jo nuostatos vienu metu gali būti pradėtos taikyti 27 valstybėse narėse, be diskriminavimo taikant vienodas taisykles, kurios būtų naudingos visiems Sąjungos oro vežėjams, nepriklausomai nuo jų nacionalinės priklausomybės. Į jį įtrauktos išsamios nuostatos dėl subsidijų, antikonkurencinių veiksmų bei skaidrumo, taip pat numatyti patikimi jų įgyvendinimo užtikrinimo mechanizmai – taip prisidedama prie vienodų sąlygų teikti oro susisiekimo paslaugas vykdant skrydžius iš ES į Katarą (ir atvirkščiai) ir iš ES į kitas paskirties vietas (pavyzdžiui, Azijoje), į kurias skraidoma per Katarą (ir atvirkščiai), sudarymo.

Susitarimu taip pat užtikrinama, kad visi Sąjungos oro vežėjai galėtų naudotis komercinėmis galimybėmis (pavyzdžiui, susijusiomis su antžeminėmis paslaugomis, bendruoju kodu, įvairiarūšių transportu, galimybe laisvai nustatyti kainas), ir panaikinamas Sąjungos oro vežėjams taikomas reikalavimas dirbti su vietos rėmėju tais atvejais, kai Katara steigiami vietos skyriai. Į jį taip pat įtrauktos nuostatos dėl socialinių klausimų, atitinkančios į ES tarptautinius prekybos susitarimus įtrauktas nuostatas, kuriomis Šalys įpareigojamos gerinti socialinę ir darbo politiką laikydamosi savo tarptautinių įsipareigojimų, visų pirma įsipareigojimų, prisiimtų Tarptautinėje darbo organizacijoje (TDO).

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui oro vežėjai galės (kitaip nei dabar) laisvai teikti keleivių ir krovinių vežimo paslaugas iš bet kurio Europos Sąjungos punkto į Katarą, laikydamiesi Susitarime nustatytos bendros reguliavimo sistemos. Oro vežėjai, laikydamiesi geografinių ir dažnumo apribojimų, taip pat galės teikti kai kurias krovinių vežimo į kitose teritorijose esančius punktus paslaugas.

Palaipsniui pašalinus visus Sąjungos ir Kataro taikomus patekimo į rinką apribojimus, bus ne tik pritraukta naujų rinkos dalyvių ir sudarytos sąlygos vykdyti skrydžius į nepakankamai naudojamus oro uostus, bet ir palengvintas Sąjungos oro vežėjų jungimasis.

- **Proporcingumo principas**

Su Susitarimo įgyvendinimu susijusiems klausimams svarstyti bus įsteigtas Jungtinis komitetas. Jungtinis komitetas skatins ekspertus keisti informaciją, taip pat spręs, kuriose kitose srityse Susitarimą būtų galima taikyti. Jungtinį komitetą sudarys Komisijos ir valstybių narių bei Kataro atstovai.

Be to, valstybės narės ir toliau vykdys įprastas administracines užduotis tarptautinio oro susisiekimo srityje, tačiau laikysis vienodai taikomų bendrų taisyklių.

- **Priemonės pasirinkimas**

Tarptautinis susitarimas.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Vadovaudamasi SESV 218 straipsnio 4 dalimi, Komisija vedė derybas konsultuodamasi su specialiuoju komitetu. Per derybas taip pat konsultuotasi su visos aviacijos vertės grandinės suinteresuotosiomis šalimis ir socialiniais partneriais, visų pirma profesinėmis sąjungomis. Į pastabas, pateiktas vykstant šiam procesui, atsižvelgta.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Netaikoma.

- **Poveikio vertinimas**

Netaikoma.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma.

- **Pagrindinės teisės**

Netaikoma.

4. **POVEIKIS BIUDŽETUI**

Pasiūlymas neturi poveikio Sąjungos biudžetui.

5. KITI ELEMENTAI

- **Siūlomo susitarimo santrauka**

Susitarimą sudaro pagrindinė dalis su išdėstytais pagrindiniais principais, taip pat du priedai: I priedas dėl pereinamojo laikotarpio nuostatų ir II priedas dėl penktosios skrydžių laisvės teisių teikti krovinių vežimo paslaugas geografinės taikymo srities.

Nuo 2021 m. sausio 1 d. Sąjungos teisė nebetaikoma Jungtinei Karalystei. Todėl, sutarus su Kataru, visos nuorodos į Jungtinę Karalystę parafuotame tekste pašalintos ir įtraukta standartinė nuostata dėl teritorijos.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Kataro Valstybės susitarimo dėl oro susisiektimo pasirašymo Sąjungos vardu ir laikino taikymo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 100 straipsnio 2 dalį kartu su 218 straipsnio 5 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2016 m. birželio 7 d. Taryba įgaliojo Komisiją pradėti derybas su Kataro Valstybe dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Kataro Valstybės susitarimo dėl oro susisiektimo (toliau – Susitarimas). Derybos buvo sėkmingai užbaigtos, 2019 m. kovo 4 d. parafavus Susitarimą;
- (2) Susitarimas turėtų būti Sąjungos vardu pasirašytas su sąlyga, kad jis bus sudarytas vėliau.
- (3) Susitarimas turėtų būti taikomas laikinai,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Sąjungos vardu įgaliojama pasirašyti Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Kataro Valstybės susitarimą dėl oro susisiektimo su sąlyga, kad jis bus sudarytas.

Susitarimo tekstas pridedamas prie šio sprendimo.

2 straipsnis

Tarybos generalinis sekretoriatas parengia įgaliojamąjį raštą, kuriuo Susitarimo derybininko nurodytam (-iems) asmeniui (-ims) suteikiami įgaliojimai pasirašyti Susitarimą su sąlyga, kad jis bus sudarytas.

3 straipsnis

Iki Susitarimo įsigaliojimo Sąjunga jį laikinai taiko pagal jo 29 straipsnio 3 dalį.

4 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*